

Demokrasiyi Savunma Çağrısı

COVID-19 salgını dünyadaki tüm insanların yaşamlarından ve geçim kaynaklarından daha fazlasını tehdit etmektedir. Aynı zamanda özgürlükçü demokrasinin geleceğini de tehdit eden siyasi bir krizdir.

Otoriter rejimler, hiç şaşırtmaksızın, bu krizi eleştirileri susturmak ve siyasi cendereyi daha da sıkılaştırmak için kullanmaktadır. Ancak, demokratik yollarla seçilmiş bazı hükümetler bile, acil durum önlemleri kapsamında gücü tek elde toplayarak yasal kısıtlamalar, parlamento denetimi veya anayasal düzenin uygulanması açısından gerekli zaman aralığı gibi konuları dikkate almaksızın, insan haklarını kısıtlayarak ve devlet gözetimini artırarak salgınla mücadele yoluna gitmektedir. Parlamentolar devre dışı bırakılmakta, gazeteciler tutuklanmakta ve rahatsız edilmekte, azınlıklar günah keçisi ilan edilmekte ve ekonomik karantinalar hemen her yerde toplumların dokusunu tahrip ederken nüfusun en kırılgan kesimleri yeni tehlikelerle, endişe verici bir şekilde karşı karşıya kalmaktadır.

Baskı salgının kontrol altına alınmasına yardımcı olmaz. İfade özgürlüğü bağlamında yükselen sesleri susturmak, barışçıl muhalifleri hapsedmek, yasama denetimini baskılamak ve seçimleri süresiz olarak iptal etmek halk sağlığını korumak adına hiçbir yarar sağlamaz. Aksine, özgürlük, şeffaflık ve demokrasiye karşı bu saldırılar, toplumların hem hükümetler hem de sivil eylemler yoluyla krize karşı hızlı ve etkili bir şekilde yanıt vermesini zorlaştıracaktır.

Mevcut pandemi koşullarının, serbest bilgi akışınının kısıtlandığı ve hükümetinin virüsün tehlikeleri hakkında yapılan uyarıları devletin prestijine zarar veren söylentiler olarak görüp cezalandırdığı bir ülkede başlaması tesadüf değildir. Sorumlu yurttaşların sesleri bastırıldığında, sonuçlar sadece bir ülke için değil, tüm dünya için ölümcül olabilir.

Demokrasi salt kutsal bir ideal değildir. COVID-19 krizinin ehemmiyeti ve karmaşıklığıyla başa çıkmak için de en uygun hükümet sistemidir. Otoriter propagandanın kendini hep haklı çıkaran iddialarının aksine, güvenilir ve serbest bilgi akışı, izlenecek siyasi seçenekler hakkında gerçeğe dayalı bir tartışma ortamı, sivil toplumun kendi kendini gönüllü olarak örgütlemesi ve hükümet ile toplum arasındaki açık katılımlı birliktelik, pandemiyle mücadelede hayati bir önem arz etmektedir. Ve bunların hepsi özgürlükçü demokrasinin olmazsa olmaz unsurlarıdır.

Toplumların krizle başa çıkabilmeleri, zorluklar karşısında ulusal düzlemde bir direnci koruyabilmeleri, kapsayıcı katılımçılık ve diyalog yoluyla derin toplumsal ayrışmaları iyileştirebilmeleri, fedakârlığın paylaşılacağına ve tüm yurttaşlık haklarının saygı göreceğine dair toplumsal güveni inşa edebilmeleri, sadece demokrasi yoluyla mümkün olabilecektir.

Kadınlar ve gençleri de içeren bağımsız bir sivil toplum, kamu kurumlarıyla iş birliğine girerek, hizmetlerin sunumuna yardımcı olarak, yurttaşların bilgilendirilmelerini ve etkileşime girmelerini sağlayarak ve toplumsal moral ile ortak bir amaca sahip olma duygusunu destekleyerek sadece demokrasi yoluyla güçlenebilecektir.

İnsanların kişisel ve ailevi açıdan doğru kararlar alabilmeleri, hükümeti ve kamu kurumlarını tetkik edebilmeleri ve toplumları ayrıştırmaya giden bir dezenformasyona karşı durabilmeleri için, özgür bir medya toplumu bilgilendirme rolünü sadece demokrasi yoluyla üstlenebilir.

Toplum ancak demokrasi yoluyla, birbiriyle rekabet eden ihtiyaçlar ve öncelikler arasında, yani virüsün yayılması ile mücadele ve ekonomik güvenliği korumak arasında, krize etkili bir tepki vermek ile insanların medeni ve siyasi haklarını anayasal normlara ve garantilere uygun olarak güvence altına almak arasında sürdürülebilir bir denge kurabilir.

Sadece demokrasilerde hukukun üstünlüğü, bireysel özgürlükleri devlet müdahalelerinden ve salgın koşullarında gerekenin ötesine geçebilecek kısıtlamalardan koruyabilir.

Sadece demokrasilerde kamusal hesap verebilirlik sistemleri, devletlerin acil önlem süreçlerini denetleyebilir ve sınırlayabilir ve artık ihtiyaç duyulmadığında bunları feshedebilir.

Sadece demokrasilerde, pandeminin kapsamı ve sağlık üzerindeki etkileri hakkındaki hükümet verilerine inanılabilir.

Demokrasi, yetkin liderliği ve etkin bir devlet yönetimini garanti etmez. Virüse karşı en etkili şekilde mücadele eden ülkeler arasında demokrasiler baskınken, kimi demokrasiler pandemiye cevap vermede zayıf bir işleyişe sahip olmuş ve insan yaşamı ve ekonomik güvenlik için çok yüksek bir bedel ödemişlerdir. Zayıf performans gösteren demokrasiler toplumu zayıflatır ve otoriter yapılar için boş alan yaratır.

Fakat demokrasinin en büyük gücü, kendi kendini düzeltebilme kapasitesidir. COVID-19 krizi bir şeylerin yolunda gitmediğine dair bir uyandırma çağrısıdır, değer verdiğimiz özgürlüklerin risk altında olduğuna ve bunları olduğu gibi kabul etmememiz gerektiğine dair acil bir uyarıdır. Demokrasi aracılığıyla yurttaşlar ve onların seçilmiş liderleri öğrenip gelişebilirler. Bunu yapmaları daha önce hiç bu kadar önemli olmamıştı.

Mevcut pandemi, demokrasi açısından müthiş boyutlarda bir küresel meydan okumayı temsil etmektedir. Dünyanın dört bir yanındaki otoriterler COVID-19 krizini, demokrasiyi zayıflıkla damgalamak ve demokrasinin son birkaç on yılda elde ettiği gözle görülür kazanımları tersine çevirmek için yeni bir siyasi savaş alanı olarak görmektedirler. Demokrasi tehdit altındadır ve onu önemseyen insanlar, demokrasiyi savunma iradesini, disiplini ve dayanışmayı talep etmelidir. Mevzu bahis olan, her yerde insanların özgürlüğü, sağlığı ve haysiyetidir.